

เหตุสุดวิสัยหรือไม่

เมื่อเกิดฝนตกหนักและน้ำท่วมจะถือเป็นเหตุสุดวิสัยหรือไม่ ได้มีคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยไว้ ดังนี้

การที่ผู้รับจ้างเข้าดำเนินการก่อสร้างล่าช้ากว่ากำหนดตามสัญญา โดยอ้างเหตุสุดวิสัยเนื่องจากฝนตกหนักและน้ำท่วม เหตุดังกล่าวจะต้องเป็นกรณีที่มีฝนตกหนักมากผิดปกติที่เคยเกิดขึ้นตามฤดูกาล โดยไม่สามารถคาดหมายล่วงหน้าได้ และไม่มีทางป้องกันได้ เมื่อผู้รับจ้างเป็นบุคคลในท้องที่ย่อมทราบดีว่าช่วงเวลาดังกล่าวเป็นฤดูฝน การมีฝนตกและน้ำท่วมตามฤดูกาลจึงไม่ถือเป็นเหตุสุดวิสัยที่จะกล่าวอ้างได้ การส่งมอบงานล่าช้าจึงเป็นความบกพร่องของผู้รับจ้างเอง รวมทั้งการที่ผู้รับจ้างไม่ไปดูสถานที่ก่อสร้างเพื่อทราบปัญหาอุปสรรคก่อนการทำงานตามประกาศสอบราคา และไม่ดำเนินการก่อสร้างตามแบบในสัญญาจ้าง ไม่เป็นเหตุที่ผู้รับจ้างจะกล่าวอ้างเพื่อขอลดหรือลดค่าปรับหรือขยายเวลาการทำงานตามสัญญาจ้าง

ตัวอย่างคดี

ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับจ้างตามสัญญาจ้างปรับปรุงถนนกับองค์การบริหารส่วนตำบล (ผู้ถูกฟ้องคดี) ฟ้องขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างคืนเงินค่าปรับกรณีที่ไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาตามสัญญา

ควินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า แม้ผู้ฟ้องคดีจะได้ส่งมอบงานงวดสุดท้ายก่อนครบกำหนดตามสัญญาและหยุดดำเนินการหลายวันโดยอ้างว่าเกิดฝนตกหนักและน้ำท่วมจนผู้ฟ้องคดีไม่สามารถเข้าดำเนินการงานต่อไปได้ รวมเวลาทั้งหมด 117 วัน ซึ่งเป็นเหตุสุดวิสัยนั้น ศาลเห็นว่า การจะอ้างเหตุดังกล่าวต้องเป็นกรณีที่มีฝนตกหนักมากผิดปกติที่เคยเกิดขึ้นตามฤดูกาล โดยไม่สามารถคาดหมายล่วงหน้าได้และไม่มีทางป้องกันได้ เมื่อผู้ฟ้องคดีเข้าดำเนินการล่าช้ากว่ากำหนดประกอบกับผู้ฟ้องคดีเป็นบุคคลในท้องที่ย่อมทราบดีว่าช่วงเวลาดังกล่าวเป็นฤดูฝน การมีฝนตกและน้ำท่วมจึงเป็นกรณีปกติของธรรมชาติ การส่งมอบงานล่าช้าจึงเป็นความบกพร่องของผู้ฟ้องคดีเอง รวมทั้งผู้ฟ้องคดีไม่อาจอ้างได้ว่าพื้นที่ก่อสร้างมีต้นไม้และสิ่งปลูกสร้างกีดขวาง

เป็นอุปสรรคในการทำงานอันเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของผู้ผูกฟองคตี เนื่องจากผู้ผูกฟองคตีไม่ได้ไปดูสถานที่ก่อสร้าง ซึ่งตามประกาศสอบราคาของผู้ผูกฟองคตีได้กำหนดไว้ว่าการไม่ไปดูสถานที่ก่อสร้างถือว่าทราบปัญหาดีแล้ว หากเกิดอุปสรรคในการทำงานจะอ้างให้พ้นความรับผิดชอบไม่ได้ ผู้ผูกคตีจึงไม่อาจอ้างเหตุดังกล่าวเพื่อให้พ้นความผิดหรือได้รับการดัดแปลงค่าปรับหรือขยายเวลาตามสัญญาตามข้อ 61 วรรคหนึ่ง (1) ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2538 และสำหรับกรณีที่ผู้ผูกคตีอ้างว่าคณะกรรมการตรวจการจ้างมีพฤติการณ์กลั่นแกล้งไม่ยอมตรวจรับงานทำให้งานเสร็จล่าช้าเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าคณะกรรมการตรวจการจ้างได้ตรวจสอบพบว่าการก่อสร้างไม่เป็นไปตามแบบในสัญญา ผู้ผูกคตีจึงได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ผูกคตีแก้ไข โดยผู้ผูกคตีได้ดำเนินการแก้ไขจนแล้วเสร็จโดยไม่ได้โต้แย้ง และต่อมาเมื่อผู้ผูกคตีส่งมอบงานที่แก้ไขแล้ว คณะกรรมการตรวจการจ้างได้ตรวจรับงานก่อสร้างในวันเดียวกัน ดังนั้น คณะกรรมการตรวจการจ้างจึงไม่ได้มีพฤติการณ์กลั่นแกล้งผู้ผูกคตี แต่การที่ไม่ตรวจรับงานก่อนหน้านั้นเกิดจากความบกพร่องของผู้ผูกคตีเองที่ไม่ดำเนินการก่อสร้างตามแบบ กรณีจึงไม่ถือเป็นเหตุที่ผู้ผูกคตีจะอ้างให้ได้รับการดัดแปลงค่าปรับหรือขยายเวลาทำการตามสัญญาตามข้อ 61 วรรคหนึ่ง (1) ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบลฯ เช่นเดียวกัน ดังนั้น การที่ผู้ผูกคตีใช้สิทธิหักเงินค่าจ้างของผู้ผูกคตีไว้เป็นค่าปรับ อันเนื่องมาจากเหตุข้างต้น จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.44/2548 และที่ อ.148/2550)

ที่มา : สำนักงานศาลปกครอง, แนวคำวินิจฉัยของศาลปกครอง (พ.ศ.2544 – พ.ศ.2552), พิมพ์ครั้งแรก (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ บริษัท ประชาชน จำกัด, 2553), หน้า 1284-1285.

: คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.44/2548

: คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.148/2550

ภาพประกอบจาก : http://one-lifetrip.blogspot.com/2010/05/blog-post_23.html

จัดทำโดย : นางสาวรวงคณา พิพธรรวงศา นิตกร 6 กองคดี 2 ฝ่ายกฎหมาย